

DEN NORSKE KYRKJA

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

UKM 06/06 Gutter og jenter i Den norske kirke

Gud har skapt oss som mann og kvinne, som jenter og gutter. Alle er vi forskjellige og alle er vi unike. Gud har skapt oss akkurat som vi er. I Guds øyne er vi alle like verdifulle. Dessverre er det ikke slik at jenter og gutter alltid har like muligheter, heller ikke i kirken. Forventninger fra oss selv og fra andre kan være begrensende for de valg vi tar og for hvordan vi oppfører oss som henholdsvis gutt og jente.

Gutter og jenter i Den norske kirke – hvorfor er dette tema på Ungdommens Kirkemøte? Vi tror at ungdomsarbeid har en kjønnsdimensjon, dvs. at det har betydning for ungdomsarbeidet at vi er både gutter og jenter. Vi tror at det i dag rundt omkring i ungdoms- og konfirmantarbeidet er situasjoner der gutter og jenter blir behandlet eller oppfører seg forskjellig fordi de er gutter eller jenter. Som oftest har vi frie valg til å gjøre hva vi vil, men tradisjonene kan ofte styre oss mer enn vi liker å innrømme. Vi tror at når gutter og jenter blir behandlet forskjellig, skjer dette som oftest ikke av vond vilje, men fordi man er ubevisst i forhold til dette. Kanskje har ikke du selv opplevd at dine muligheter for utfoldelse har blitt begrenset, men det er garantert andre gutter og jenter som har opplevd dette. Vi tar opp denne saken på UKM fordi vi ønsker å bevisstgjøre oss selv i forhold til disse spørsmålene, samtidig som vi ønsker å sende et tydelig signal til andre om at dette er viktige spørsmål å jobbe med.

Her kommer noen eksempler der vi mener at kjønn, det at vi er gutt eller jente, fører til at vi ikke gis de samme mulighetene:

- På Konfcamp på Skjærgårds på Risøya var hovedaktiviteten gjennom leiren å bygge en olabil til det store olabiløpet på siste dagen. Både gutter og jenter var med på å bygge olabilene. På selve olabiløpet viste det seg plutselig at 90 % av de som kjørte bilene var gutter, mens jentene plutselig bare var med i heiagjengene. Hvorfor?
- I de fleste ungdomsarbeidene er flertallet jenter. Hvis man lager en statistikk over hvem som er mest synlige i ungdomsarbeidet, vil man mange steder oppdage at flertallet av talere og andaktsholdere er menn. Hvorfor er det sånn?
- Hvorfor er det stort sett bare jenter som er med i dansegruppa? Er det en ”regel” som forbyr gutter å være med?
- Hvorfor er bare 4 % av sykepleiestudentene gutter?

Vi tror at kjønn og sosiale roller er noe som preger oss mye mer enn vi liker å tenke på. Noen ganger er det lett å se at vi som gutter og jenter ikke har de samme mulighetene i praksis, mens andre ganger kan ulikeheten være mer skjult. Vi blir da gjerne styrt av forhold, for eksempel tradisjoner, som ikke er så lette å oppdage eller sette fingeren på. Som oftest sitter vi med en personlig opplevelse av å gjøre frie valg, men i mange situasjoner kan tradisjon og vaner ligge under og styre oss mer enn vi i

«Soa_Adr2»	E-post: «Soa_Email»	Telefon: «Soa_Tlf»
«Soa_Adr»	Web: «Soa_div3»	Telefax: «Soa_Fax»
«Soa_Postnr» «Soa_Poststed»	Org. nr.: «Soa_div1»	Bankkontonr: «Soa_div2»

første omgang ser. Det er for eksempel ingen regel som hindrer gutter i å søke sykepleieutdanningen. Hvorfor er det allikevel så få som gjør det?

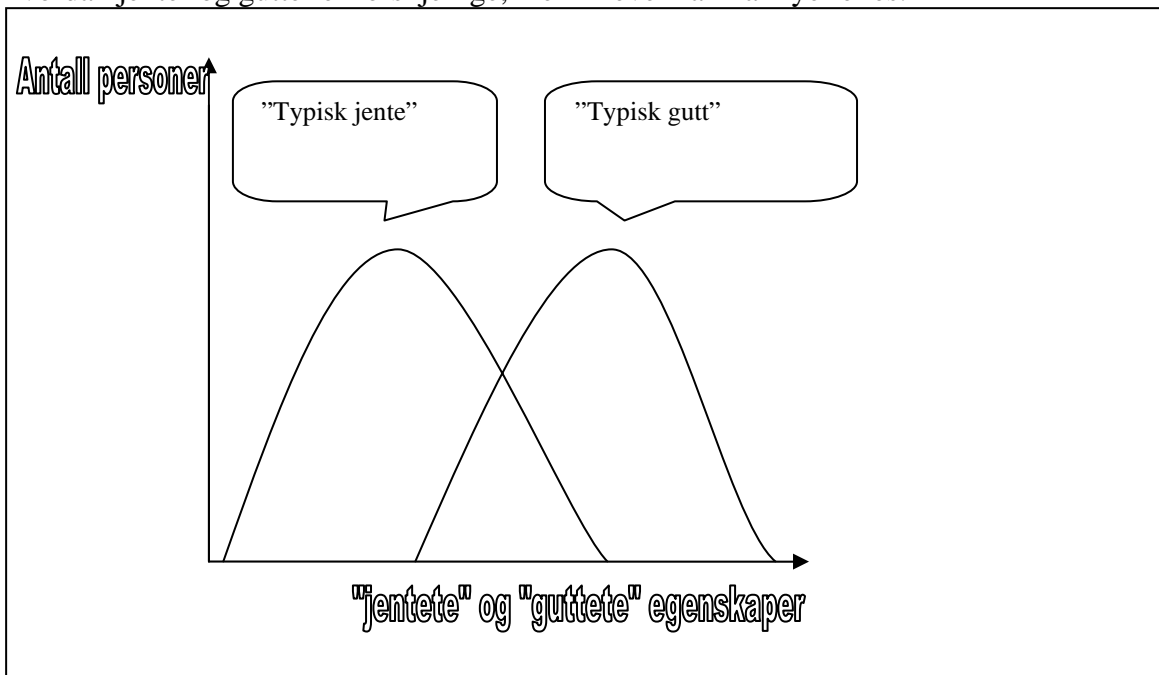
Statistikken forteller oss at det er flere jenter enn gutter som er engasjert i ungdomsarbeid. Vi trenger å jobbe med hvordan vi kan få flere gutter engasjert. Vi må også tenke gjennom hva det gjør med status og roller, når det i enkelte ungdomsarbeid kan være for eksempel to gutter og tjue jenter. Det er klart at disse to gutta fort får mye mer oppmerksomhet enn hva som er naturlig. Det finnes dessverre eksempler på gutter som har utnyttet sin "monopolsituasjon" ved å praktisere en bruk og kast mentalitet av kjærester.

I noen ungdomsmiljøer er det forskjellige normer for oppførsel for gutter og jenter. Hos guttene gir det status å være pågående i forhold til jenter og å ha mange kjærester, mens den samme oppførselen hos jenter kan føre til at de blir stemplet som "løse på tråden". Aksepterer vi at det er sånn? Hva gjør vi med det?

Gutteaktiviteter og jenteaktiviteter?

Hva slags typer aktiviteter velger vi i ungdomsarbeidet? Av og til kan vi høre personer uttale at årsaken til at vi har så få gutter med i ungdomsarbeidet, er at vi har for mange "jenteaktiviteter" og for få "gutteaktiviteter". Hva er det som gjør en aktivitet til en gutteaktivitet eller en jenteaktivitet? Velger vi aktiviteter som favoriserer ett av kjønnene? Er det virkelig slik at det å synge i kor passer best for jenter, mens det å spille for eksempel biljard eller ping-pong passer best for guttene? Det er viktig at vi ikke definerer noe snevert ut fra et gammelt kjønnsrollemønster, som enten en gutteaktivitet eller en jenteaktivitet. Guttene er veldig forskjellige seg i mellom, på samme måte som jentene også er det. Ønsker vi å rendyrke det som tradisjonelt kalles "jenteaktiviteter" og "gutteaktiviteter", eller tror vi at det er positivt å tenke mangfold både for gutter og jenter?

Her er en liten modell som skal illustrere hva vi mener med "guttete" og "jentete", hvordan jenter og gutter er forskjellige, men likevel kan ha mye felles.

Vi har noen egenskaper som vi i vår kultur forbinder med jenter og noen egenskaper som vi forbinder med gutter. Hvor på skalaen vi er, er forskjellig fra person til person. Noen få personer har mye av disse egenskapene og befinner seg enten langt til høyre eller langt til venstre på kurvene. Flertallet har en gjennomsnittelig fordeling og befinner seg midt på sin kurve. Noen personer befinner seg også i skjæringspunktet mellom hva vi sosialt forbinder med guttete og jentete. Det at vi befinner oss på forskjellige steder på denne skalaen er helt OK. Det er viktig å være bevisste på at vi alle er forskjellige. Dette gjelder ikke bare det at vi er forskjellige som gutter og jenter, men vi er også forskjellige innenfor hvert vårt kjønn. Det er dine individuelle evner, egenskaper og interesser, som skal være avgjørende for hvordan du oppfører deg og hva du gjør, ikke om du er gutt eller jente. Målet er å ta vare på alle gode evner, interesser og egenskaper og utvikle de sidene/egenskapene av en selv som en har lite av. Slik kan vi få et større menneskelig register å spille på og dermed også øke mestring og trygghet.

Oppgave:

- Hva er statusrollene, de kule rollene, hjemme i ditt ungdomsarbeid eller ungdomsmiljø?
- Lag en rangering av disse fra en til fem.
- Er det gutter eller jenter som har de høyest rangerte oppgavene?

Spørsmål til samtale:

- 1. Hvordan ønsker vi at fellesskapet mellom gutter og jenter i våre ungdomsarbeid skal fungere?**
- 2. Hva kan vi gjøre i våre ungdomsarbeid for at det blir slik?**